

การออกแบบระบบระบายน้ำโดยไมโครคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้มีบทบาทมากขึ้นทั้งการออกแบบและการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีขนาดเล็กลงและยังทำให้ราคาของเครื่องคอมพิวเตอร์ถูกลง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดเล็กและราคาถูกนั้นก็คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ และเนื่องจากภาษาที่ใช้กับคอมพิวเตอร์มีหลายภาษาที่ใช้กันอยู่ ได้แก่ C, PASCAL, BASIC, FORTRAN, ASSEMBLY เป็นต้น แต่ภาษาที่ง่ายที่สุดในการศึกษาโดยไม่ต้องใช้เวลามากนักและง่ายแก่การเข้าใจ คือภาษา BASIC ซึ่งในการเขียนโปรแกรมนี้ใช้ BASICA ที่ใช้กับเครื่องฯ IBM และ IBM compatible เท่านั้น

4.1 แนวคิดการจัดวางโปรแกรมในงานวิจัยนี้

การออกแบบระบบระบายน้ำโดยไมโครคอมพิวเตอร์ อาศัยขั้นตอนการออกแบบเหมือนกับการออกแบบระบบท่อปกติ ส่วนในการเขียนโปรแกรมสำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ว่าเมื่อเริ่มต้นใช้โปรแกรมจะปรากฏเมนูบนจอให้เลือกการทำงานซึ่งในเมนูเลือกการทำงานนี้ผู้วิจัยได้วางแผนให้มีตัวเลือกได้ 3 ตัว คือ

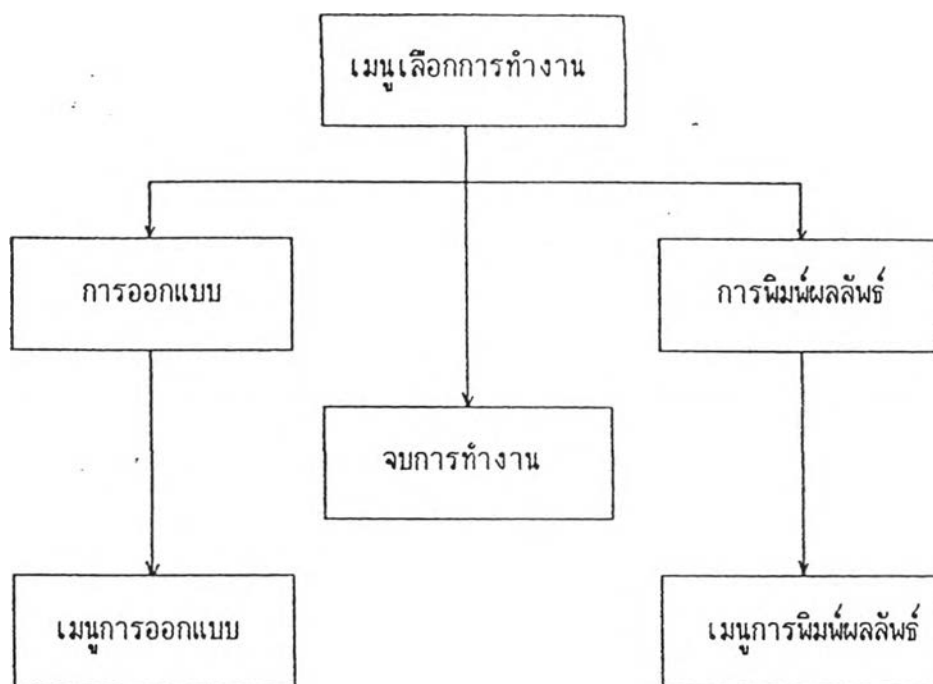
- ก. เลือกการออกแบบระบบระบาย
- ข. เลือกการพิมพ์ผลลัพธ์
- ค. จบการทำงาน

ซึ่งสามารถเขียนขั้นตอนของโปรแกรมในการออกแบบเป็น flow chart ได้ดังรูปที่ 4.1

กรณีเลือกการออกแบบระบบระบาย (หรือเลือก ก.) ผู้วิจัยก็เขียนโปรแกรมให้ว่าจะปรากฏเมนูการออกแบบให้เลือกต่อไป กล่าวคือมีตัวให้เลือกอีก 4 ตัวเลือก ดังนี้

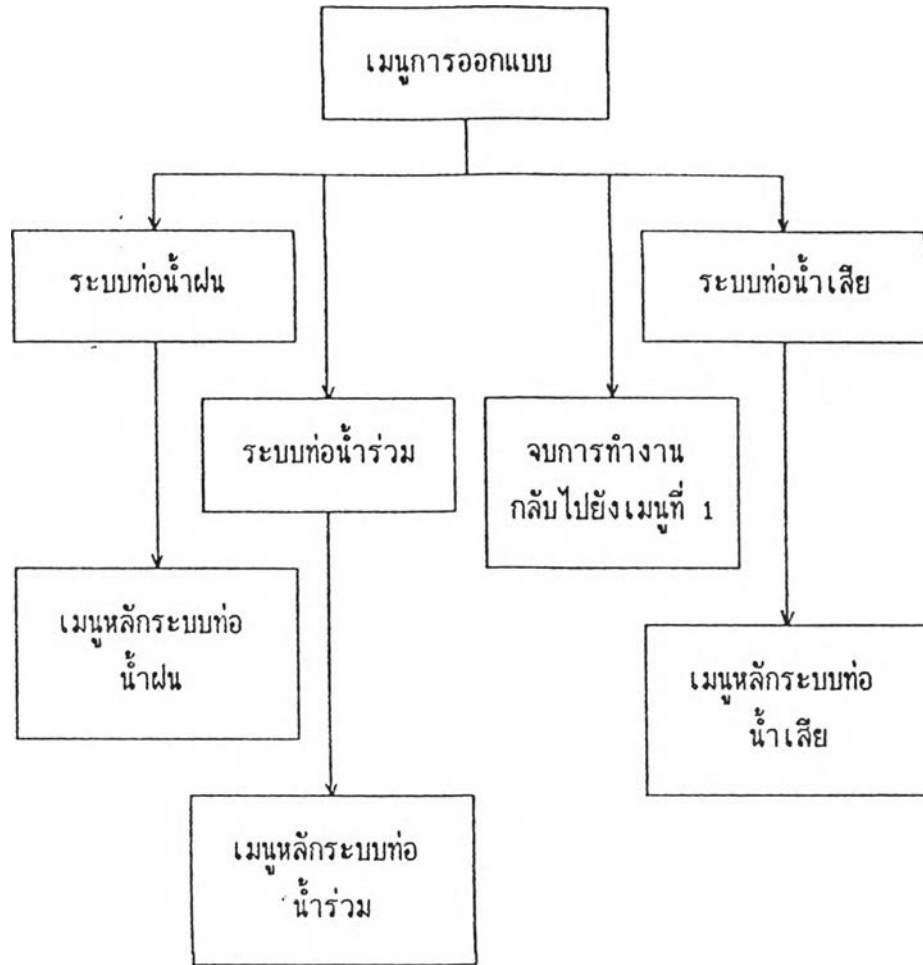
- ก. การออกแบบระบบระบายน้ำฝน
- ข. การออกแบบระบบระบายน้ำร่วม
- ค. การออกแบบระบบระบายน้ำเสีย
- ง. จบการออกแบบระบบระบายกลับไปยังเมนูเลือกการทำงาน

ถ้าเลือก ข. ผู้วิจัยวางแผนไว้ว่าจะปรากฏเมนูการพิมพ์ผลลัพธ์ ซึ่งหลักการทำงานจะได้กล่าวในภายหลัง (รูปที่ 4.18) แต่ถ้าเลือก ค. ผู้วิจัยวางแผนไว้ว่าจะให้เป็นการจบการทำงานทั้งหมด แล้วจะออกไปยัง A>

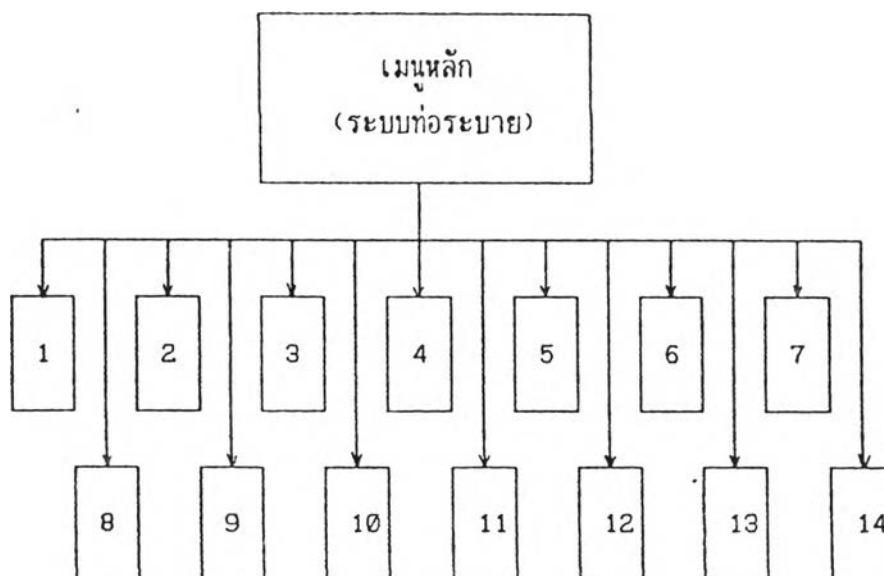
รูปที่ 4.1 แสดง flow chart ของเมนูที่ 1 (เมนูเลือกการทำงาน)

ขั้นตอนการทำงาน (กรณีเลือก ก.) ดูได้ใน flow chart รูปที่ 4.2

รูปที่ 4.2 แสดง flow chart ของเมนูที่ 2 (เมนูเลือกระบบระบาย)

เมื่อเข้ามาในโปรแกรมการออกแบบแล้วจะปรากฏเมนูหลักให้เลือกการทำงาน โดยการออกแบบทั้ง 3 ระบบระบาย (ก ,ข หรือ ค) จะมีการระบบเลือกเหมือนกัน และการเลือกก็เป็นไปตาม flow chart รูปที่ 4.3

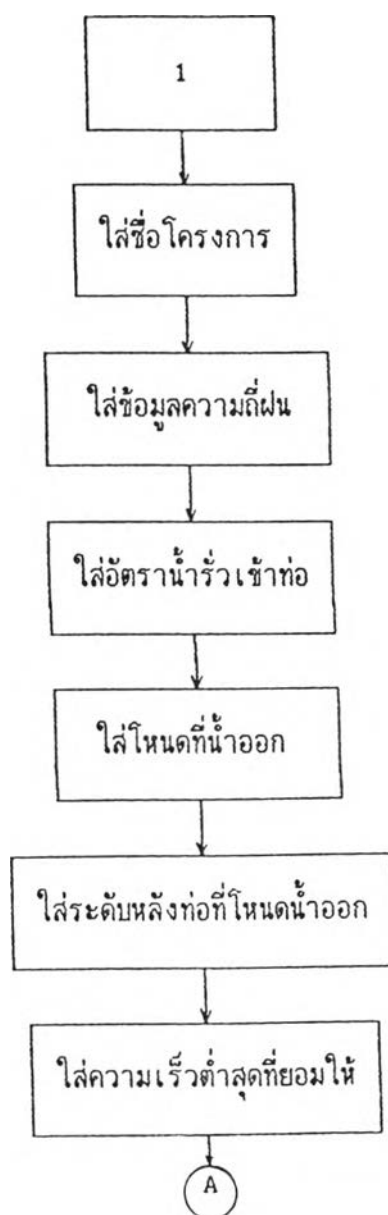

รูปที่ 4.3 แสดง flow chart ของเมนูหลัก

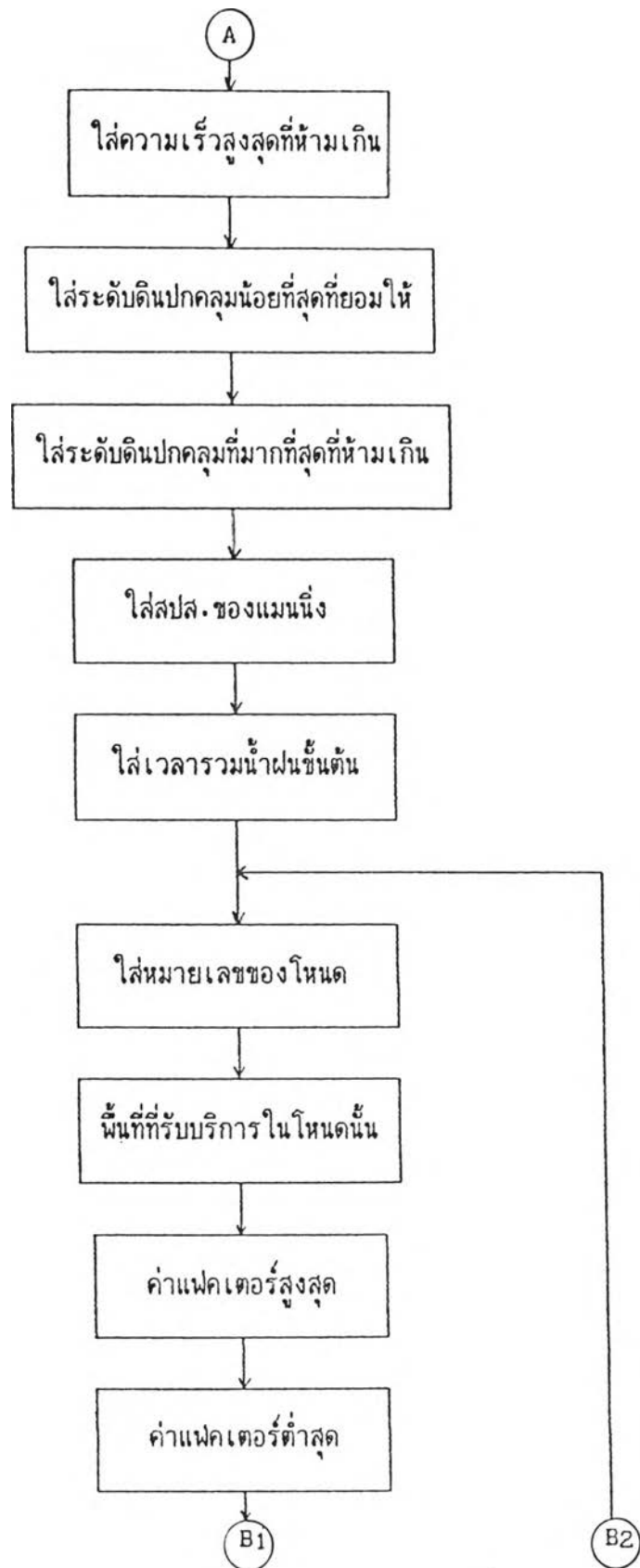
- หมายเลข 1 หมายถึง การป้อนข้อมูลทางแป้นตัวอักษร
- หมายเลข 2 หมายถึง การป้อนข้อมูลทางแผ่นจาน
- หมายเลข 3 หมายถึง การเรียกข้อมูลมาดู
- หมายเลข 4 หมายถึง การแก้ลักษณะสมบัติของระบบที่ได้ป้อนเข้าไป
- หมายเลข 5 หมายถึง การเพิ่มโหนด
- หมายเลข 6 หมายถึง การลบโหนด
- หมายเลข 7 หมายถึง การเปลี่ยนข้อมูลในโหนด
- หมายเลข 8 หมายถึง การเพิ่มสิ่งค์
- หมายเลข 9 หมายถึง การลบสิ่งค์
- หมายเลข 10 หมายถึง การเปลี่ยนข้อมูลในสิ่งค์
- หมายเลข 11 หมายถึง การสั่งให้เครื่องทำการคำนวณ
- หมายเลข 12 หมายถึง การเก็บข้อมูลเข้าแผ่นจาน
- หมายเลข 13 หมายถึง เริ่มต้นการคำนวณชุดใหม่

หมายเลข 14 หมายถึง การกลับไปยังเมนู 2

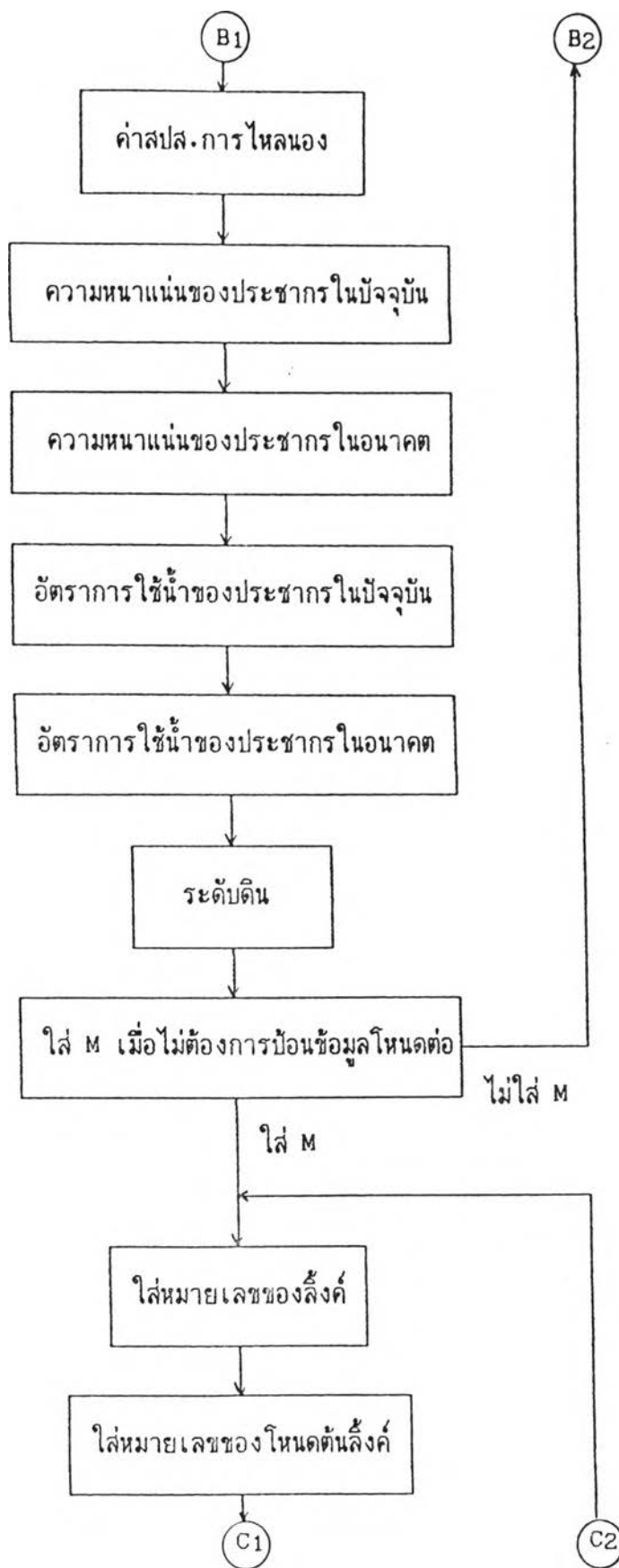
กรณีเลือกหมายเลข 1 การป้อนข้อมูลทางแป้นตัวอักษร (ในที่นี้จะยกตัวอย่างของกรณี ค. หรือกรณีของระบบน้ำรวม) ผู้วิจัยวางแผนไว้ว่าในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่วิศวกรต้องป้อนข้อมูลดิบ และรายละเอียด หรือข้อกำหนดต่างๆ เข้าเครื่องฯ เพื่อให้เครื่องฯรับรู้และเก็บไว้ในหน่วยความจำ เพื่อนำมาคำนวณต่อในภายหลัง รูปแบบของการทำงาน (หรือป้อนข้อมูล) ส่วนนี้เป็นดังข้างล่างนี้

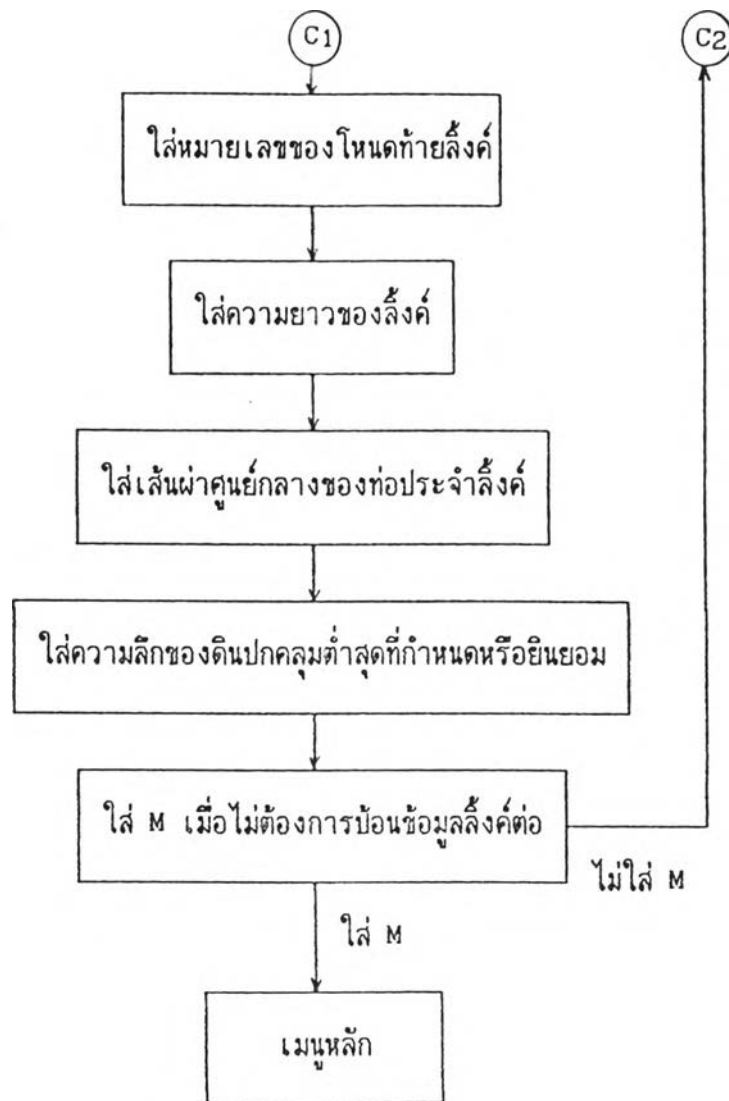
รูปที่ 4.4 แสดง flow chart ของการป้อนข้อมูลทางแป้นตัวอักษร

รูปที่ 4.4 แสดง flow chart ของการป้อนข้อมูลทางเป็นตัวอักษร (ต่อ)

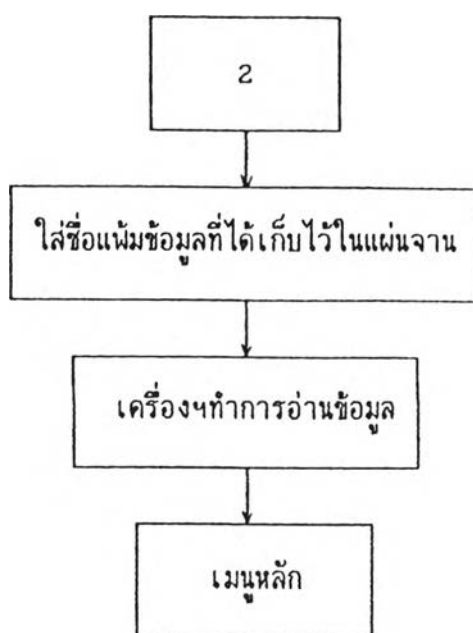
รูปที่ 4.4 แสดง flow chart ของการป้อนข้อมูลทางเป็นตัวอักษร (ต่อ)

รูปที่ 4.4 แสดง flow chart ของการบ้อนข้อมูลทางแบ้นตัวอักษร(ต่อ)

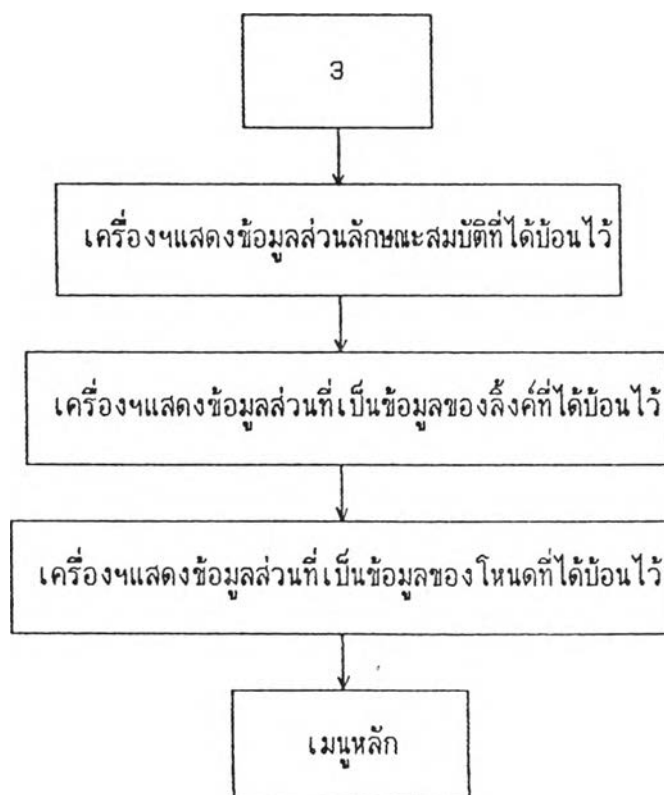
กรณีเลือกหมายเลข 2 หรือการบ้อนข้อมูลจากแผ่นงาน : เพื่อความสะดวกของการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยได้จัดให้การทำงานของโปรแกรม กล่าวคือการบ้อนข้อมูลแยกออกจากขั้นตอนการคำนวณ ผู้ใช้โปรแกรมจึงสามารถปฏิบัติงานด้านบ้อนข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว กล่าวคือในการบ้อนข้อมูลนั้น ชั้นแรกผู้ใช้ต้องบ้อนข้อมูลโดยเลือกหมายเลข 1 ก่อน เมื่อบ้อนเสร็จก็ต้องเก็บข้อมูลนั้นไว้โดยการเลือกชั้นต่องานอีกชั้นตอนหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นหมายเลข 12 และเมื่อต้องการนำข้อมูลนั้นมาใช้ก็สามารถนำมาใช้ได้ โดยกำหนดให้ใช้การเลือกหมายเลข 2 (ดังรูปที่ 4.5)

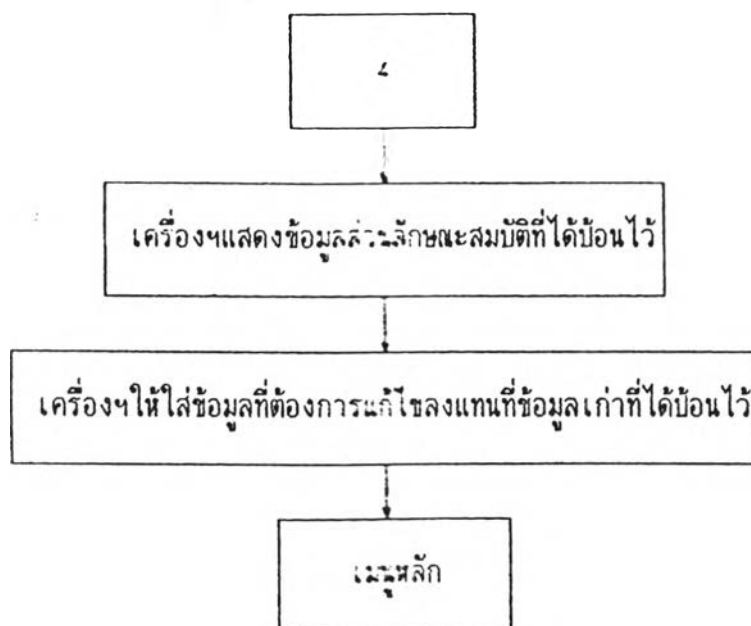
รูปที่ 4.5 แสดง flow chart ของการบื่อนข้อมูลจากแผ่นงาน

กรณีเลือกหมายเลข 3 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการเรียกข้อมูลมาดู ซึ่งมีขั้นตอนการทำโปรแกรมเป็นดังรูป 4.6

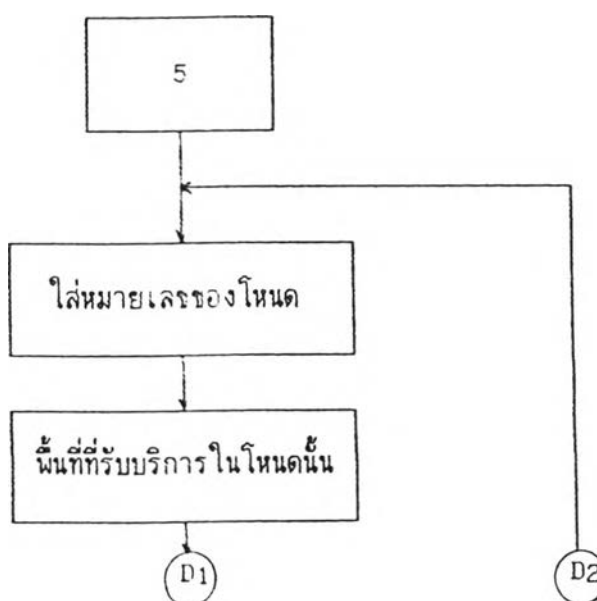
รูปที่ 4.6 แสดง flow chart ของการเรียกข้อมูลมาดู

กรณีเลือกหมายเลข 4 ผู้วิจัยวางแผนให้ระบบที่ผู้ใช้ต้องการเปลี่ยนลักษณะสมบัติของระบบฯ โดยจัดให้การทำงานเป็นขั้นตอนตามรูป 4.7

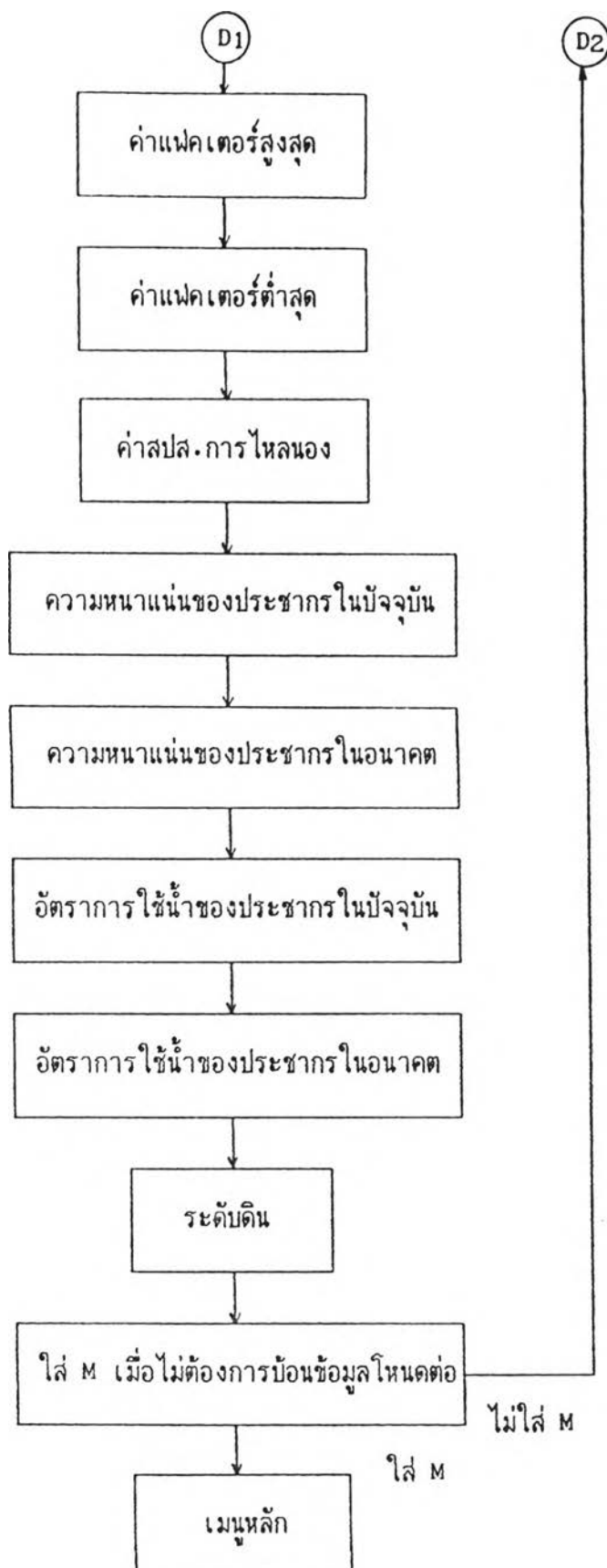

รูปที่ 4.7 แสดง flow chart ของการแก้ไขข้อมูลลักษณะสมบัติ

กรณีเลือกหมายเลข 5 การเพิ่มโหนด : เพื่อความสะดวกแก่การใช้โปรแกรมในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงให้มีโอกาสแก่ผู้ใช้สามารถเพิ่มข้อมูลโดยการเพิ่มโหนด ณ เวลาใดก็ได้ โดยมีการทำงานดังรูป 4.8

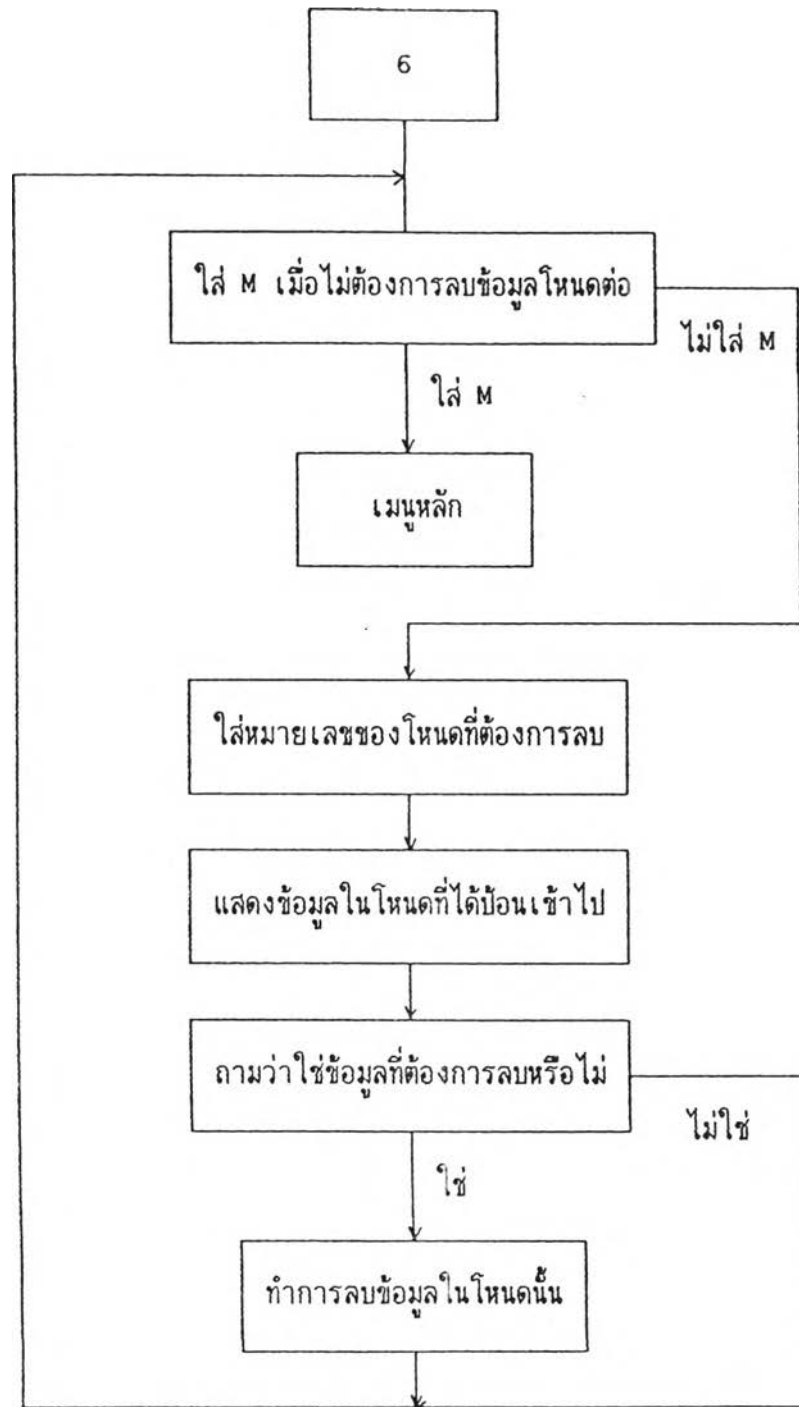

รูปที่ 4.8 แสดง flow chart ของการเพิ่มโหนด

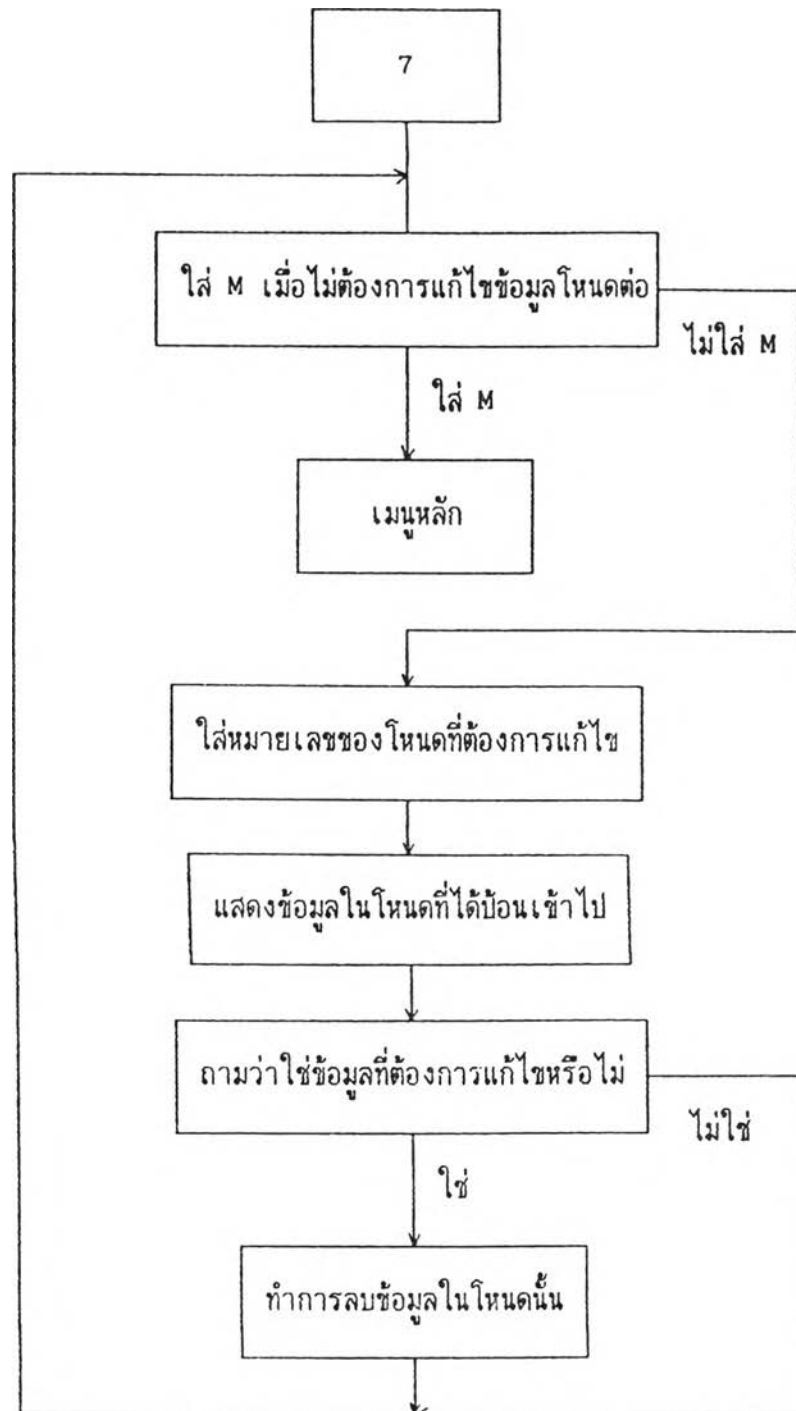
รูปที่ 4.8 แสดง flow chart ของการเพิ่มไหนต่อ

กรณีเลือกหมายเลข 6 การลบโหนด : ในกรณีที่ต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขระบบระบายที่วางแผนไว้ ผู้ใช้อาจต้องการลบข้อมูลบางส่วนออก ผู้วิจัยจึงได้จัดให้มีโอกาสนี้ขึ้น โดยเป็นไปตามผังของรูปที่ 4.9 ข้างล่างนี้

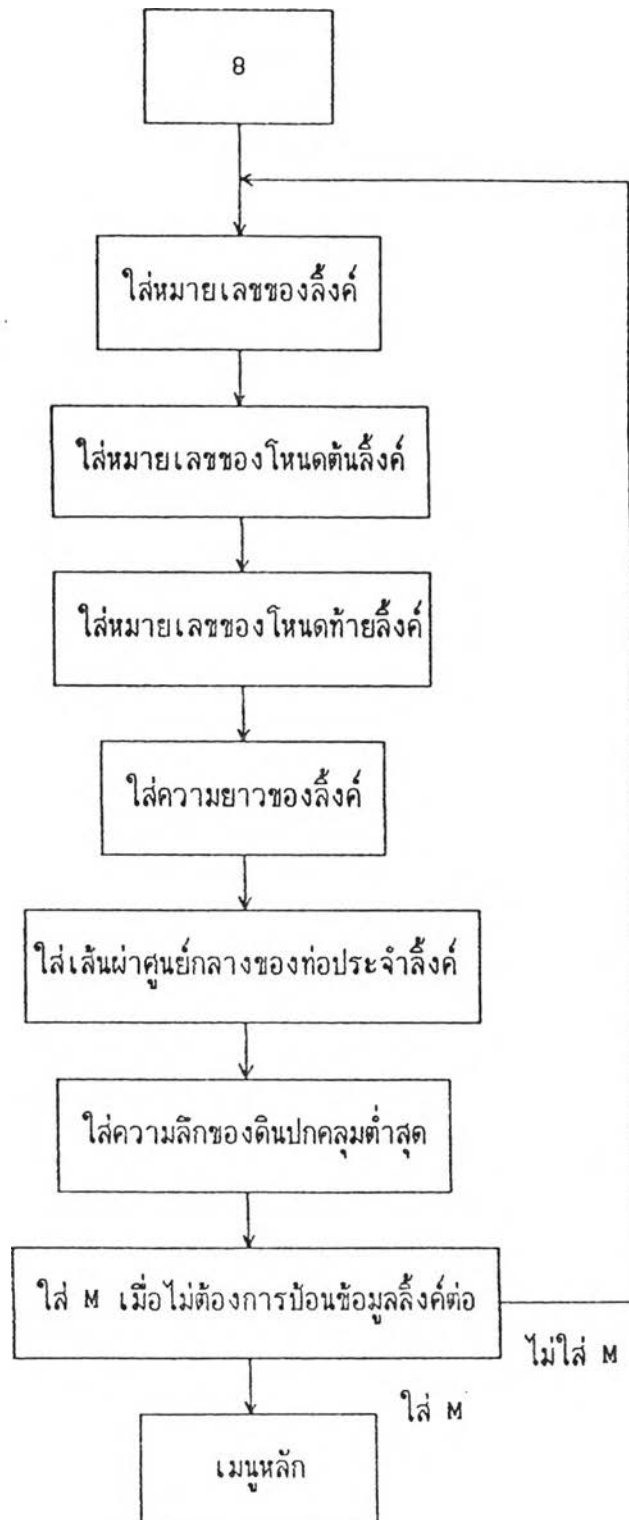
รูปที่ 4.9 แสดง flow chart ของการลบโหนด

กรณีเลือกหมายเลข 7 การเปลี่ยนลักษณะสมบัติของโหนด : เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงจัดให้มีการเปลี่ยนลักษณะสมบัติของโหนดได้ โดยมีการทำงานดังรูป 4.10

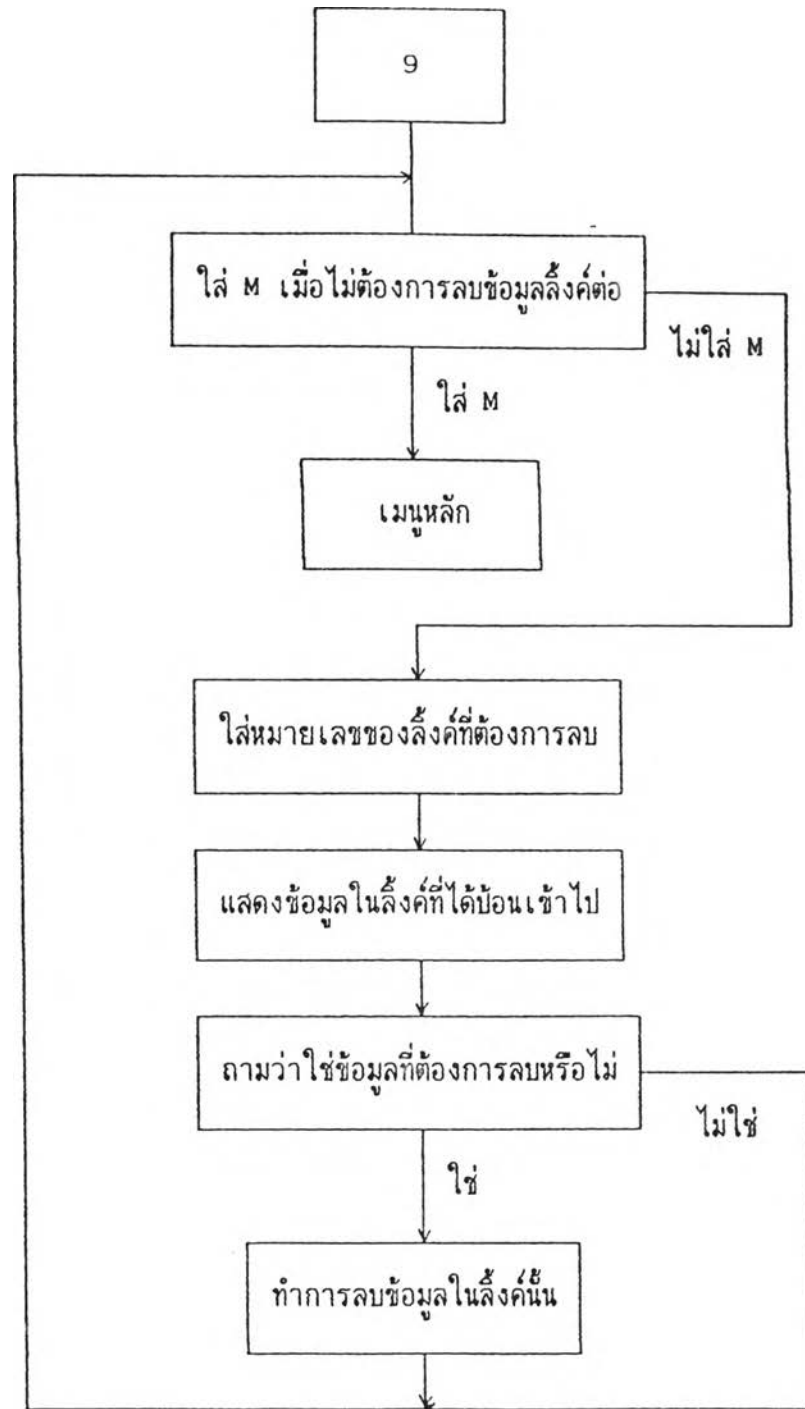
รูปที่ 4.10 แสดง flow chart ของการแก้ไขข้อมูลในโหนด

กรณีเลือกหมายเลข 8 การเพิ่มลิ่งค์ : สาเหตุที่ต้องมีการเพิ่มลิ่งค์ก็เช่นเดียวกับการเพิ่มโหนด โดยมีการทำงานดังรูป 4.11

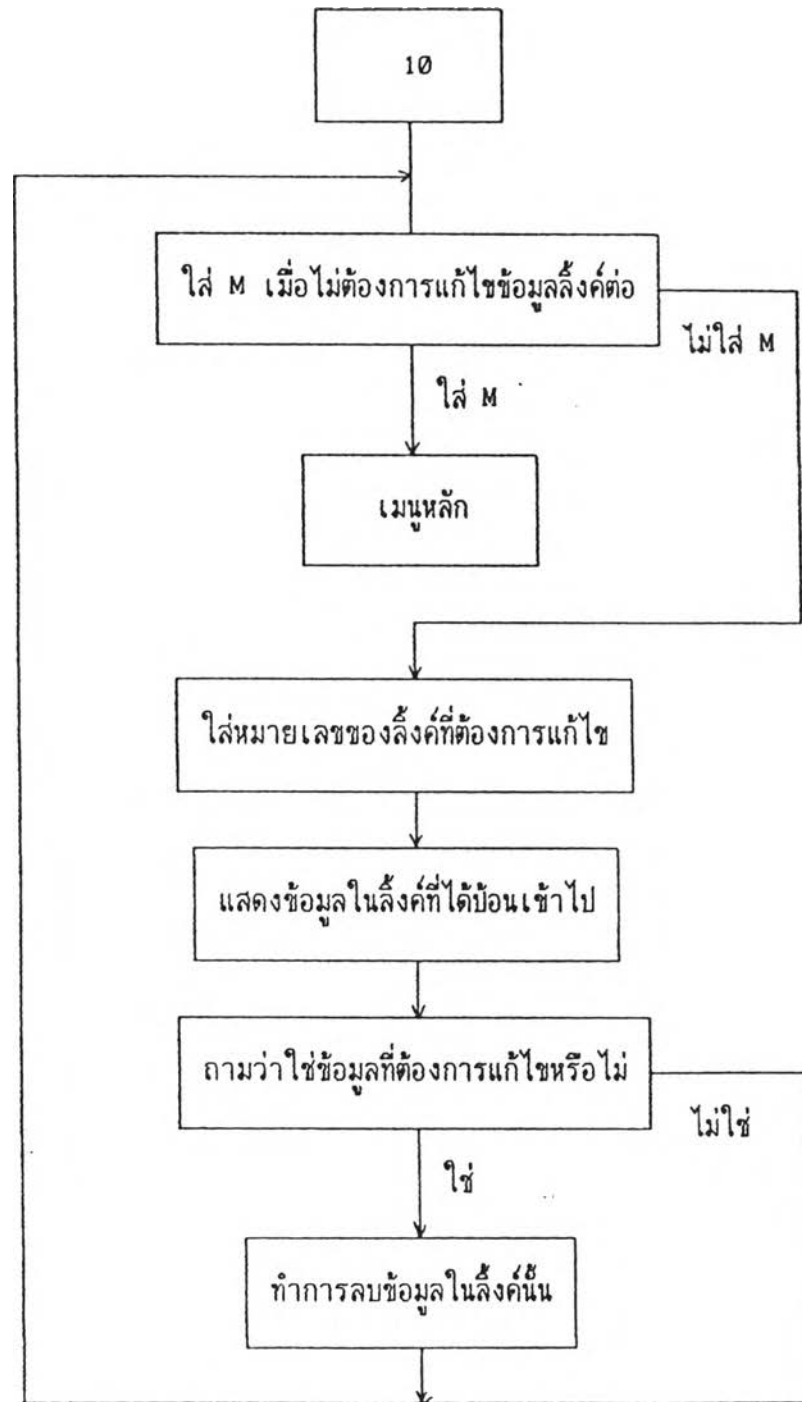
รูปที่ 4.11 แสดง flow chart ของการเพิ่มลิ่งค์

กรณีเลือกหมายเลข 9 การลบสิ่งค์ : ในกรณีที่ต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขระบบระบายที่วางแผนไว้ ผู้ใช้ฯอาจต้องการลบข้อมูลบางส่วนออก ผู้วิจัยจึงได้จัดให้มีโอกาสนี้ขึ้น โดยเป็นไปตามผังของรูปที่ 4.12 ข้างล่างนี้

รูปที่ 4.12 แสดง flow chart ของการลบสิ่งค์

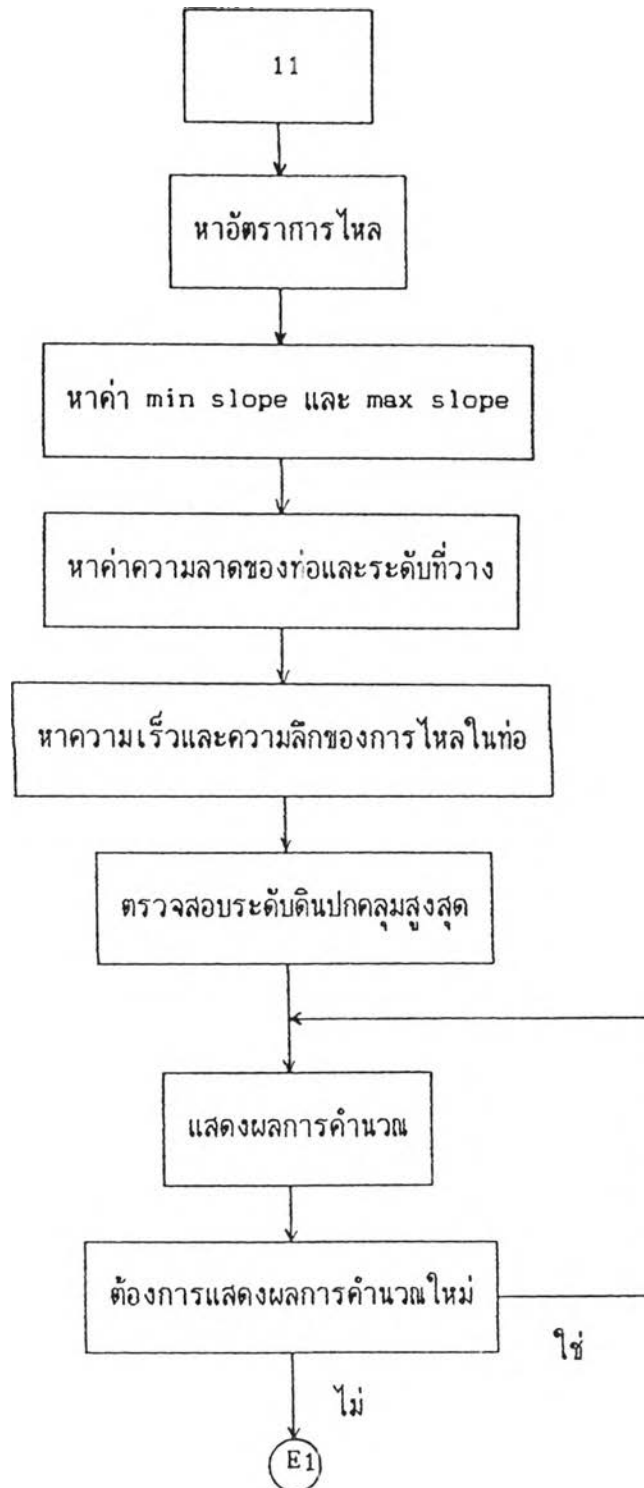
กรณีเลือกหมายเลข 10 การเปลี่ยนลักษณะสมบัติของสิ่งค์ : สาเหตุที่ต้องมีการเปลี่ยนลักษณะสมบัติของสิ่งค์ก็เช่นเดียวกับการเปลี่ยนลักษณะสมบัติของโหนด โดยมีทำงานดังรูป 4.13

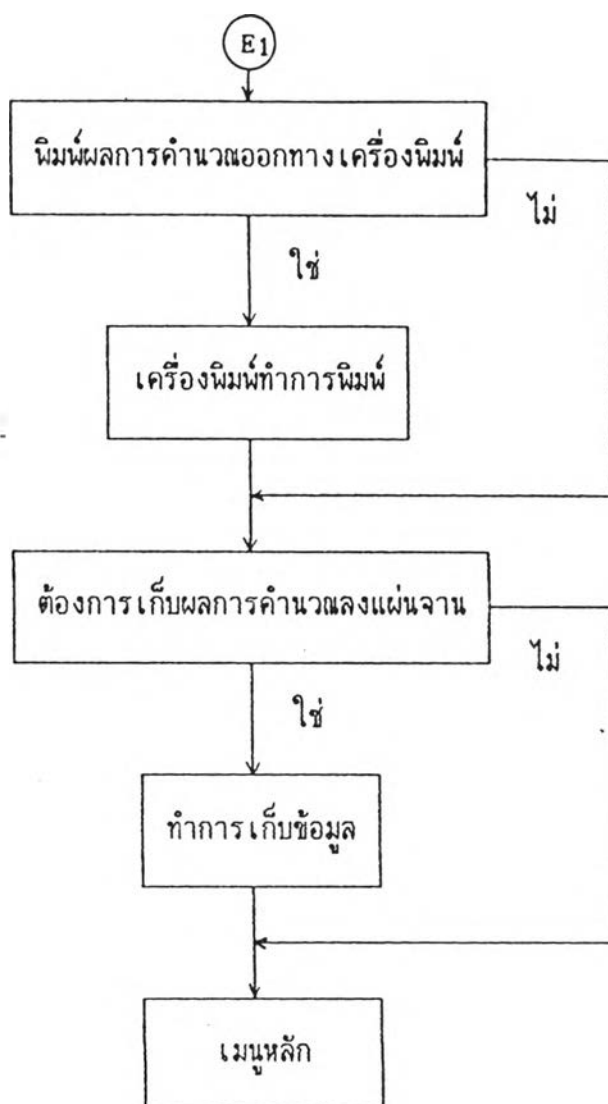
รูปที่ 4.13 แสดง flow chart ของการแก้ไขข้อมูลในสิ่งค์

กรณีเลือกหมายเลข 11 การสั่งให้เครื่องฯทำการคำนวณออกแบบ : เมื่อป้อนข้อมูลและแก้ไขปรับปรุงข้อมูลจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้ใช้ก็สามารถสั่งให้เครื่องทำงานโดยการทำงานนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้มีขั้นตอนเป็นดังรูป 4.14

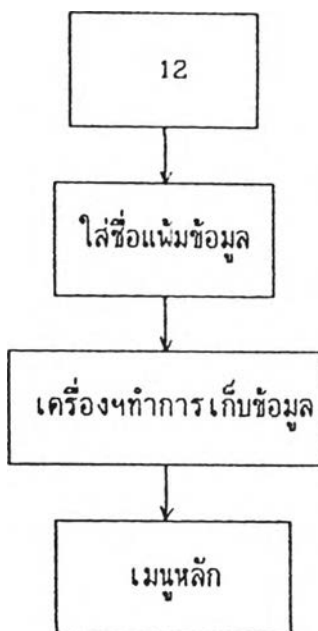

รูปที่ 4.14 แสดง flow chart ของการทำงานออกแบบ

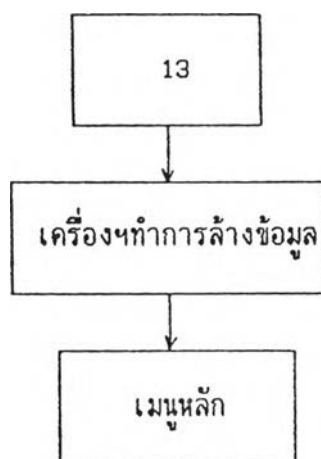
รูปที่ 4.14 แสดง flow chart ของการทำงานออกแบบ(ต่อ)

กรณีเลือกหมายเลข 12 การสั่งให้เครื่องทำการเก็บข้อมูลที่ทำการป้อนจากหมายเลข 1 หรือ 2 : เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ ผู้วิจัยจึงให้มีโอกาสในการเก็บข้อมูลที่ทำการป้อนมาก่อนเพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ได้ภายหลัง โดยมีการทำงานแสดงได้ดังรูป 4.15

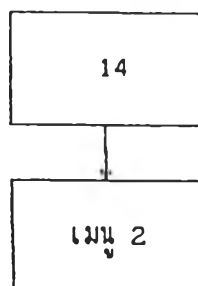
รูปที่ 4.15 แสดง flow chart ของการเก็บข้อมูล

กรณีเลือกหมายเลข 13 การเริ่มต้นการคำนวณชุดใหม่ : ในโปรแกรมการออกแบบนั้น เมื่อค่าของตัวแปรใด ๆ ได้ถูกกำหนดหรือถูกทำการหาค่ามาแล้ว ถ้าไม่มีการลบค่านั้นออกก็จะปรากฏค่านั้นติดอยู่ตลอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วางแผนให้มีการลบค่าของตัวแปรเหล่านั้นออก โดยมีการทำงานดังรูป 4.16

รูปที่ 4.16 แสดง flow chart ของการล้างข้อมูล

กรณีเลือกหมายเลข 14 การกลับไปยังเมนู 2 : ผู้วิจัยได้วางแผนการใช้โปรแกรมไว้ว่า เมื่อผู้ใช้โปรแกรมไม่ต้องการออกแบบระบบต่อระบาย (สมมุติระบบน้ำร่วม) ก็ให้ต่อการทำงานกลับไปยังเมนู 2 (เมนูเลือกการออกแบบ) และเมื่ออยู่ที่เมนู 2 แล้วสามารถเลือกการออกแบบระบบต่อระบายชนิดอื่นได้อีก รูปแบบการทำงานของส่วนนี้เป็นดังรูป 4.17

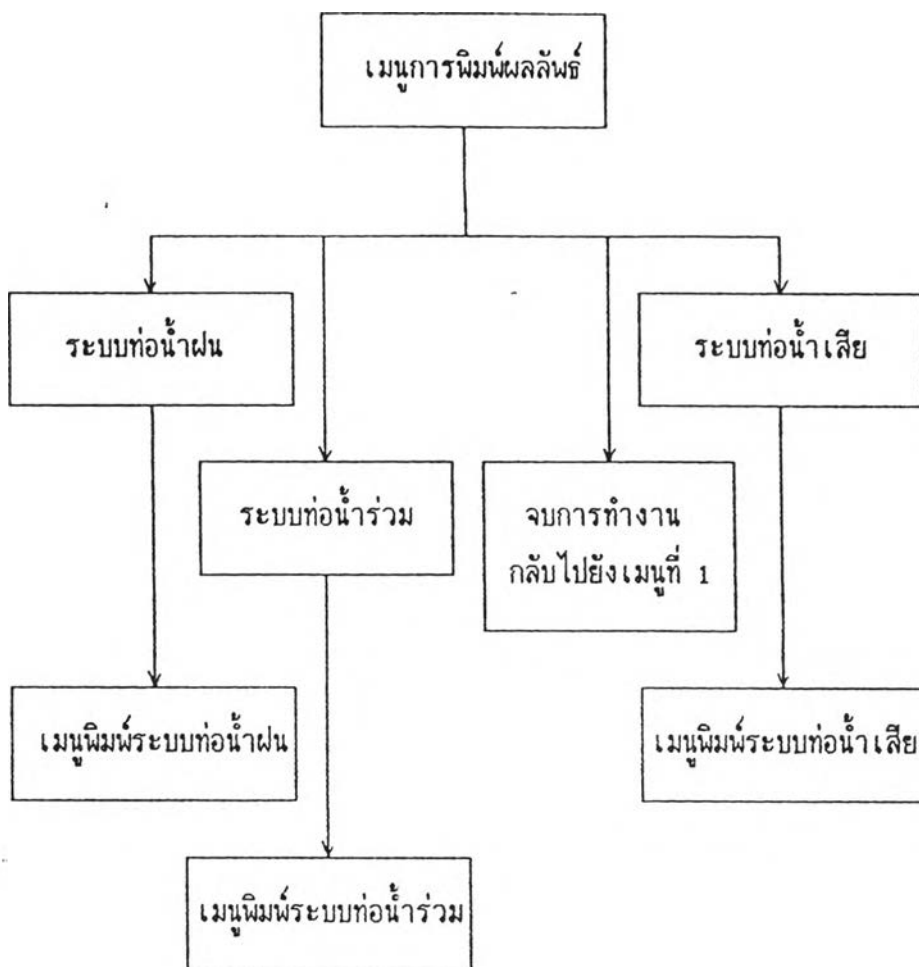
รูปที่ 4.17 แสดง flow chart ของการกลับไปยังเมนู 2
(เมนูเลือกการออกแบบ)

กรณีถ้าเลือกการออกแบบเป็นแบบระบบต่อระบายน้ำฝนหรือน้ำเสียนั้น ผู้วิจัยได้วางแผนให้มีขั้นตอนการป้อนข้อมูลเช่นเดียวกับระบบต่อระบายน้ำร่วม เพียงแต่มีขั้นตอนและการป้อนข้อมูลน้อยกว่า โดยป้อนข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นที่ต้องใช้เท่านั้น เช่น ระบบต่อระบายน้ำฝนก็ไม่ต้องป้อนข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร อัตราน้ำใช้ ค่าแฟคเตอร์สูงสุดและต่ำสุด หรือในกรณีระบบต่อระบายน้ำเสียนั้นก็ไม่ต้องป้อนข้อมูลเกี่ยวกับน้ำฝน เช่น ความถี่ฝน ลัมประสิทธิ์การไหลนอง เป็นต้น

เมื่อทำการป้อนข้อมูล, แก้ไขข้อมูลและสั่งให้เครื่องทำการคำนวณเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดให้เครื่องถามว่าต้องการเก็บผลลัพธ์ที่ได้เพื่อนำไป พิมพ์ภายหลังหรือไม่ ถ้าต้องการก็ตอบว่าใช่และให้ตั้งชื่อแฟ้มของผลลัพธ์นั้น ส่วนเมื่อต้องการพิมพ์ผลลัพธ์ก็ให้กลับไปยังเมนูการพิมพ์ผลลัพธ์ ซึ่งเมนูการพิมพ์ผลลัพธ์นี้ผู้วิจัยก็จัดโปรแกรมให้มีตัวเลือกเหมือนกับการเลือกการออกแบบ คือ

- ก. ระบบต่อระบายน้ำฝน
- ข. ระบบต่อระบายน้ำร่วม
- ค. ระบบต่อระบายน้ำเสีย
- ง. จบการทำงาน กลับไปยังเมนูเลือกการทำงาน

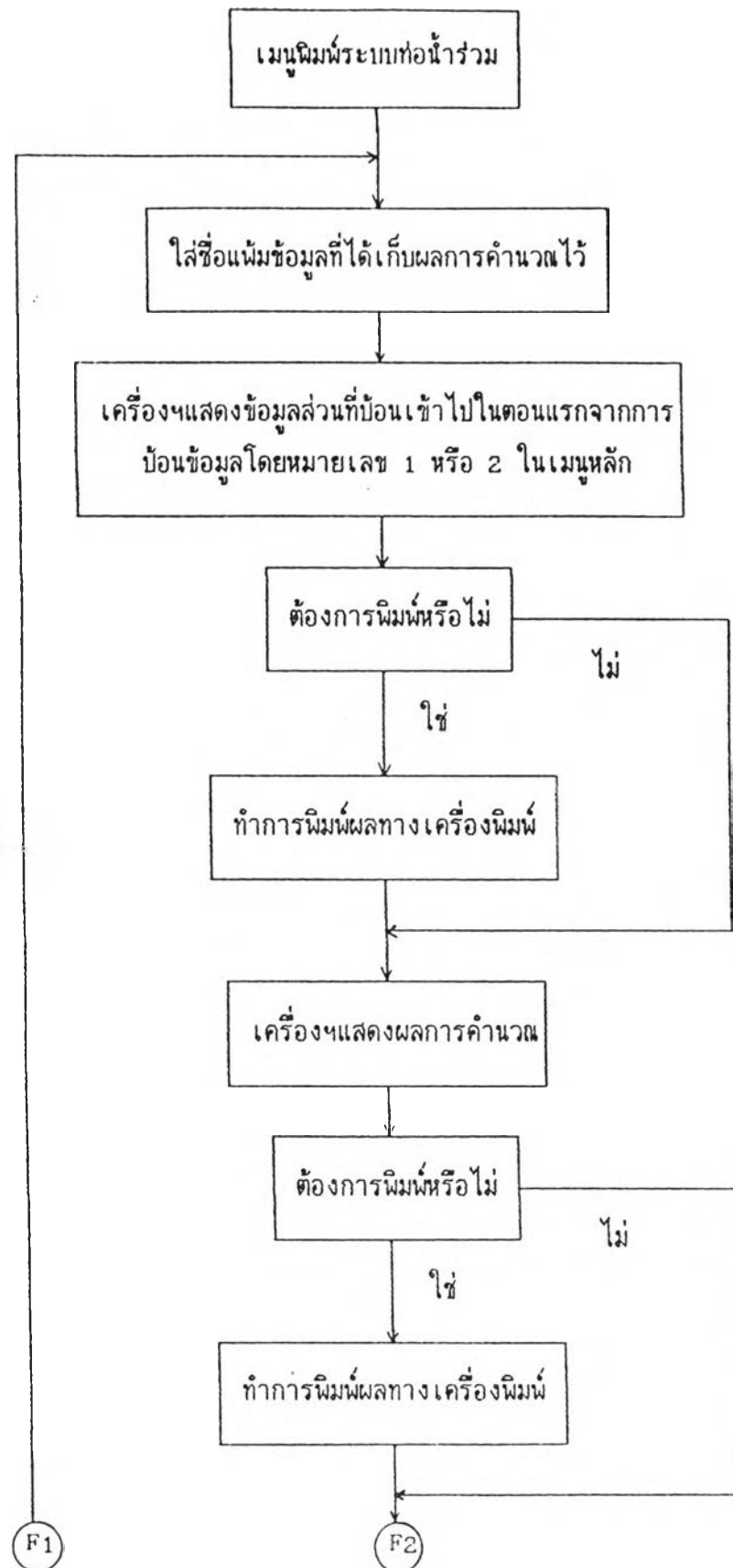
เมนูเลือกการพิมพ์ผลลัพธ์สามารถเขียนได้เป็น flow chart ดังรูปที่ 4.18

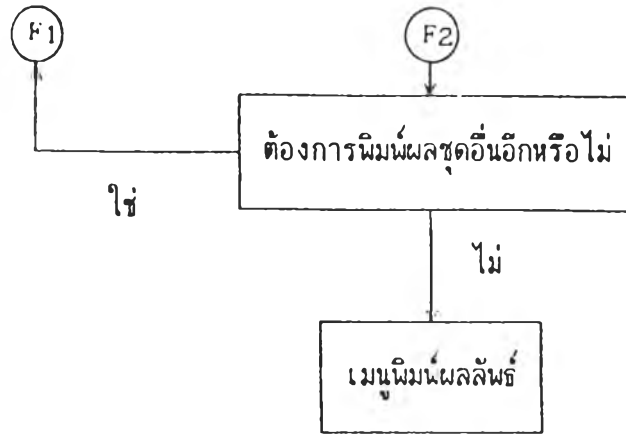
รูปที่ 4.18 แสดง flow chart ของเมนูที่ 3 เมนูเลือกการพิมพ์ผลลัพธ์

เมื่อเข้าไปโปรแกรมการพิมพ์ผลลัพธ์แล้วผู้วิจัยจัดโปรแกรมให้มีการทำงานตาม flow chart ดังรูปที่ 4.19 (สมมติเลือกการพิมพ์ผลลัพธ์ของระบบท่อระบายน้ำร่วม)

รูปที่ 4.19 แสดง flow chart ของการพิมพ์ผลลัพธ์

รูปที่ 4.19 แสดง flow chart ของการเพิ่มผลลัพธ์ (ต่อ)

ส่วนการเพิ่มผลของระบบท่อระบายน้ำเสียและน้ำฝนก็มีหลักการทำงานเช่นเดียวกัน

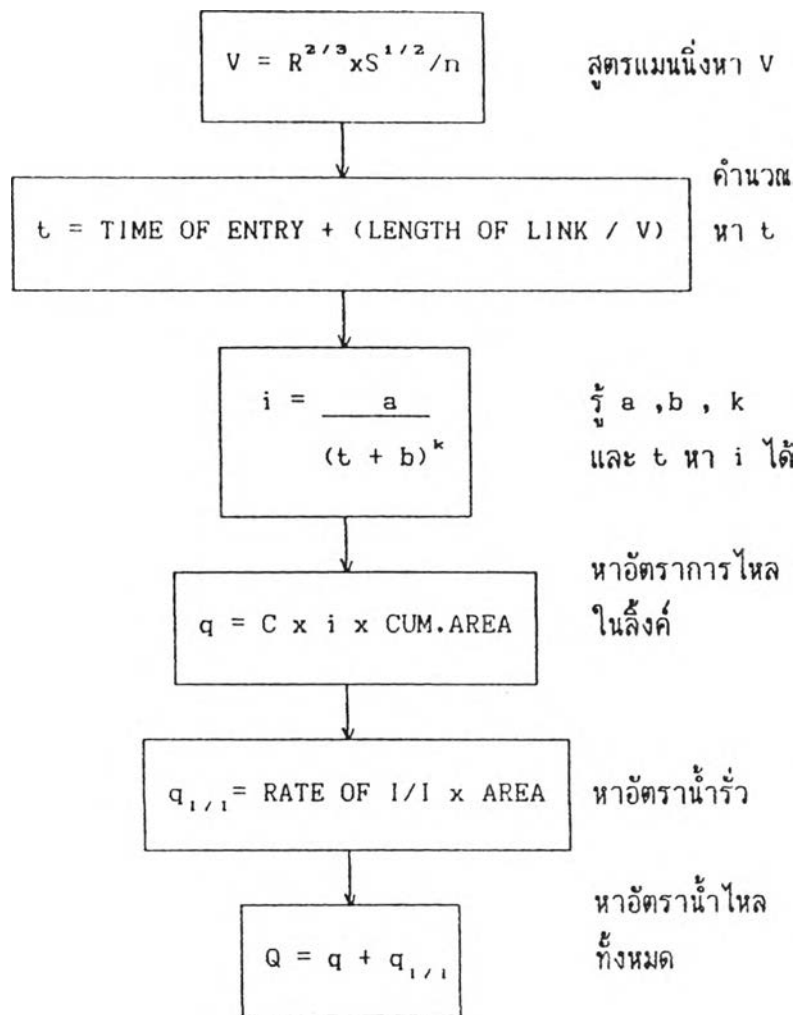
4.2 การหาอัตราการไหล

การหาอัตราการไหลของระบบท่อทั้ง 3 ชนิด ผู้วิจัยกำหนดให้ใช้หลักการคำนวณดังนี้

4.2.1 ระบบท่อระบายน้ำฝน : ข้อมูลที่ป้อนและใช้ในการหาอัตราการไหลคือ ความเข้มของฝน มีหน่วยเป็น มม./ชม. , อัตราน้ำไหลรั่วเข้าท่อ (1/1) มีหน่วยเป็น ลบ.ม./เอคตาร์ , สัมประสิทธิ์ของแมนนิ่ง , เวลาที่น้ำเริ่มรวบรวมเข้าท่อ มีหน่วยเป็นนาที , พื้นที่ที่รับบริการในแต่ละโหนด หน่วยเป็นเอคตาร์ , สัมประสิทธิ์การไหลนอง , ระดับดิน (ม.), ความยาวของลิ่งค์ (ม.), ขนาดของท่อประจำลิ่งค์ (ชม.) โดยที่ข้อมูลความเข้มของฝน (i) ต้องอยู่ในรูป $\frac{a}{(t + b)^k}$ ทั้งนี้วิศวกรผู้ใช้เครื่องฯ ต้องเข้าใจและมีข้อมูลรวมทั้งป้อนค่า a , b และ k เข้าไปเอง

ข้อมูลอื่นๆ ที่ต้องป้อนเข้าเครื่องฯ ได้แก่ ระดับดิน ความยาวและขนาดของท่อประจำลิ่งค์ใช้ในส่วนหาค่า t อย่างคร่าวๆ เบื้องต้น โดยที่ค่า t จะหาจากเวลาที่น้ำไหลในท่อ รวมกับเวลาที่น้ำเริ่มรวบรวมเข้าท่อ เมื่อได้ความเข้มของฝน (i) และนำไปคูณกับพื้นที่ที่รับบริการ และสป. การไหลนองแล้วจะได้ค่าอัตราการไหล โดยที่พื้นที่รับบริการนี้จะเป็นพื้นที่สะสมเพิ่มขึ้นตามความยาวของลิ่งค์ที่เพิ่มขึ้น เมื่อนำอัตราการไหลนี้ไปรวมกับอัตราน้ำรั่วเข้าท่อ (ซึ่งหาจากอัตรารั่วที่ได้ป้อนเข้าไปก่อนหน้านี้แล้ว คูณกับพื้นที่ที่รับบริการ) จะได้เป็นอัตราการไหลจริงในท่อ

การหาอัตราการไหลสามารถเขียนเป็น flow chart ดังรูป 4.20

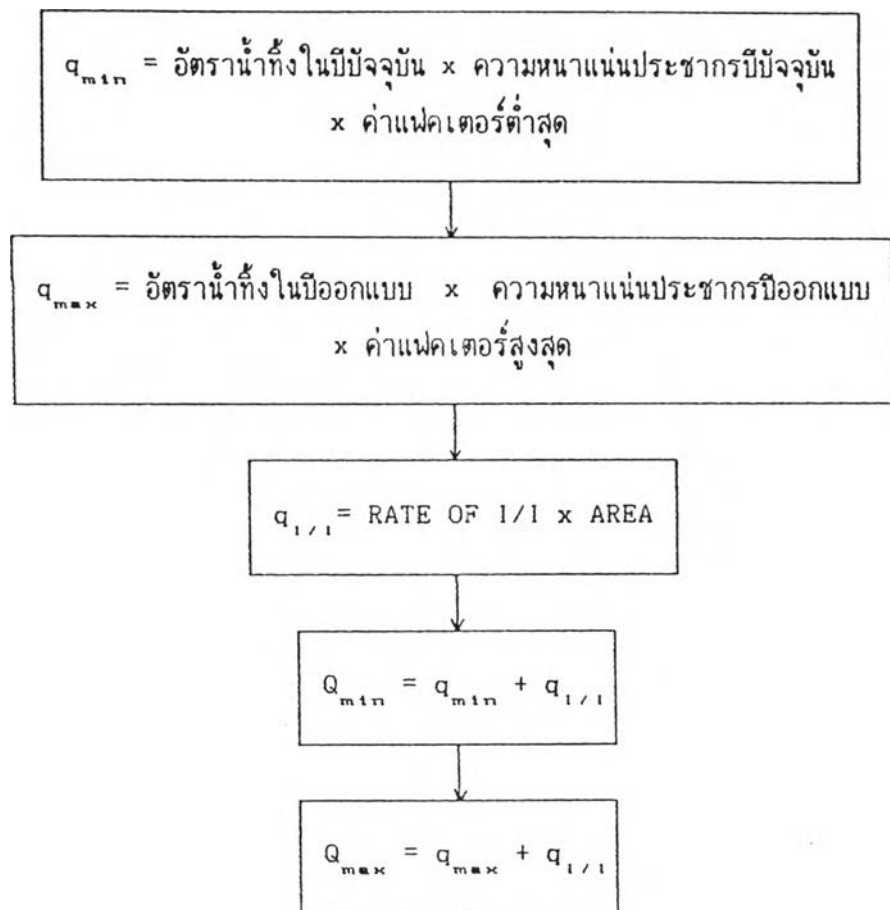
รูปที่ 4.20 แสดง flow chart ของการหาอัตราการไหลในระบบท่อระบายน้ำฝน

4.2.2 ระบบท่อระบายน้ำเสีย : ข้อมูลที่ป้อนและใช้ในการหาอัตราการไหลคือ อัตราน้ำไหลรั่วเข้าท่อ (I/I) มีหน่วยเป็น ลบ.ม./เอคทาร์ , ลัมประสิทธิภาพของแมนนิ่ง , พื้นที่ที่รับบริการในแต่ละโหนด หน่วยเป็นเอคทาร์ , ความหนาแน่นของประชากรในปีปัจจุบัน , ความหนาแน่นของประชากรในปีออกแบบ" , อัตราน้ำเสียในปีปัจจุบัน , อัตราน้ำเสียในปีออกแบบ , ค่าแฟคเตอร์สูงสุด , ค่าแฟคเตอร์ต่ำสุด , ความยาวของลิ่งค์ และขนาดของลิ่งค์

* ปีออกแบบ คือ design year หมายถึงปีในอนาคตที่ระบบได้รับการออกแบบให้ยังสามารถรับได้

อัตราการไหลในท่อระบบนี้มี 2 ชนิดคือ อัตราการไหลต่ำสุดและอัตราการไหลสูงสุด อัตราการไหลต่ำสุดหาได้จากอัตราน้ำเสียในปัจจุบันคูณกับความหนาแน่นของประชากรในปัจจุบัน คูณค่าแฟคเตอร์ต่ำสุด คูณพื้นที่ที่ให้บริการ แล้วรวมกับปริมาณน้ำรั่วเข้าท่อ (ซึ่งหาวิธีเดียวกับน้ำรั่วเข้าท่อที่หาจากระบบท่อน้ำฝน) ส่วนอัตราการไหลสูงสุดหาได้จากอัตราน้ำเสียในป๊อออกแบบคูณกับความหนาแน่นของประชากรในป๊อออกแบบ คูณค่าแฟคเตอร์สูงสุด คูณพื้นที่ที่ให้บริการ แล้วรวมกับปริมาณน้ำรั่วเข้าท่อ ซึ่งการหาอัตราการไหลสามารถเขียนได้เป็น flow chart ดังแสดงในรูปที่ 4.21

รูปที่ 4.21 แสดง flow chart ของการหาอัตราการไหลในระบบท่อน้ำเสีย

4.2.3 ระบบท่อระบายน้ำร่วม : ในระบบนี้การบ่อนข้อมูลจะใช้ทั้งสองวิธีรวมกัน ส่วนอัตราการไหลมี 2 ชนิดเหมือนระบบระบายน้ำเสีย โดยอัตราการไหลต่ำสุดยังคงใช้วิธีเดียวกับระบบระบายน้ำเสีย แต่อัตราการไหลสูงสุดใช้วิธีของระบบระบายน้ำเสียร่วมกับวิธีของระบบระบายน้ำฝน ต่างกันตรงที่วิธีของระบบระบายน้ำฝนนั้นรวมน้ำรั่วเข้าท่อแต่ของระบบระบายน้ำร่วมได้คือน้ำ

รั้วเข้าท่อแล้วโดยรวมตั้งแต่คิดอัตราการไหลสูงสุดแบบระบบระบายน้ำเสีย

4.3 การหาความลาดสูงสุดและต่ำสุด

การหาความลาดสูงสุดและต่ำสุดนี้ก็เพื่อนำไปหาความลาดของการวางท่อเพื่อที่จะวางท่อให้มีความเร็วตามที่เรต้องการ สมการที่ใช้ในการหาความลาดใช้สมการที่ 3.2 คือ

$$V = R^{2/3} \times S^{1/2} / n \quad \text{ซึ่งสามารถปรับได้เป็น}$$

$$S = (V \times n / R^{2/3})^2 \quad \dots 4.1$$

4.3.1 ความลาดสูงสุด : การหาความลาดสูงสุดต้องหามาจากความเร็วสูงสุดกรณีการไหลในเส้นท่อนที่มีอัตราการไหลอัตราเดียว (ระบบระบายน้ำฝน) ส่วนการไหลที่มีอัตราการไหลมากกว่าหนึ่งอัตรา การหาความลาดสูงสุดจะใช้อัตราการไหลค่ามากมาคำนวณร่วมกับความเร็วสูงสุด

4.3.2 ความลาดต่ำสุด : การหาความลาดต่ำสุดต้องหามาจากความเร็วต่ำสุดกรณีการไหลในเส้นท่อนที่มีอัตราการไหลอัตราเดียว (ระบบระบายน้ำฝน) ส่วนการไหลที่มีอัตราการไหลมากกว่าหนึ่งอัตรา การหาความลาดต่ำสุดมักใช้อัตราการไหลค่าน้อยกับความเร็วต่ำสุด

4.4 การเลือกความลาดของท่อ

หลักการเลือกความลาดของท่อนั้นผู้วิจัยใช้ตามตารางที่ 3.1 โดยที่เลือกแล้วจะต้องได้ความเร็วที่อยู่ในช่วงความเร็วต่ำสุดและสูงสุด ทั้งนี้ในโปรแกรมนี้ ได้พัฒนาให้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์คำนวณปรับและจัดความลาดที่เหมาะสม เทียบกับความลาดและระดับถนนโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว จึงนับว่าสะดวกแก่การใช้งานสำหรับวิศวกรอย่างมาก